

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL O. Č. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. sausio 31 d. Nr. 242-37

Vilnius

Lietuvos bankas gavo O. Č. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. rugpjūčio 2 d. eismo įvykio metu buvo sugadintas pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis automobilis „Audi A4“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – automobilis). Pareiškėja kreipėsi į draudiką, apdraudusį eismo įvykio kaltininko – automobilio valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydama išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą. Papildomai pareiškėja draudikui pateikė turimus dokumentus ir informaciją apie eismo įvykio aplinkybes ir pasekmes. Vėliau pareiškėja pateikė nepriklausomų turto vertintojų parengtą Transporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. (*duomenys neskelbiami*), pagrindžiančią nuostolių dydį, ir prašymą atlyginti pareiškėjos patirtą žalą.

Draudikas 2017 m. rugpjūčio 16 d. informavo pareiškėją, kad negalima parduoti automobilio ir keisti jo būklės. Taip pat draudikas pareikalavo pateikti pareiškėjai priklausančio mobiliojo telefono numerio išklotinę ir patikslinti 2017 m. rugpjūčio 2 d. įvykusio eismo įvykio aplinkybes.

2017 m. rugpjūčio 17 d. pareiškėja, atvykusi į draudiko biurą, pateikė eismo įvykio aplinkybių paaiškinimus, kurie buvo užfiksuoti įvykio aplinkybių protokole.

Draudikui kilo abejonių dėl galimai suklastoto eismo įvykio aplinkybių, todėl 2017 m. rugpjūčio 29 d. jis kreipėsi į Vilniaus apskrities Vyriausiąją policijos komisariatą (toliau – Vyriausiasis policijos komisariatas) su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą dėl įtariamo sukčiavimo ir bandymo neteisėtai pasipelnyti.

2017 m. rugsėjo 11 d. Vyriausiasis policijos komisariatas priėmė nutarimą, kuriuo atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą. 2017 m. rugsėjo 22 d. draudikas apskundė priimtą nutarimą, dėl to 2017 m. lapkričio 3 d. Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 4-asis skyrius panaikino priimtą nutarimą ir pradėjo ikiteisminį tyrimą Nr. (*duomenys neskelbiami*).

2017 m. lapkričio 8 d., gavęs pranešimą apie pradėtą ikiteisminį tyrimą, draudikas el. paštu informavo pareiškėją, kad jos atžvilgiu yra pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl galimo sukčiavimo ir kad draudikas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalimi, negali priimti sprendimo dėl draudimo išmokos išmokėjimo. Pareiškėja su tokiu draudiko priimtu sprendimu nesutiko, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja nurodo, kad draudikas jai pranešė, kad vyksta ikiteisminis tyrimas, tačiau pareiškėja jame nedalyvavo ir apie ikiteisminio tyrimo eigą nebuvo informuota. Pareiškėjos nuomone, draudikas tyčia vilkina draudimo išmokos mokėjimą. Pareiškėja draudikui pateikė telefoninių pokalbių išklotinę, nuotraukas ir kitus reikalingus duomenis, todėl nesupranta, koku pagrindu yra vilkinamas žalos administravimo procesas. Po eismo įvykio praėjo daugiau nei 4 mėnesiai, o draudimo išmokos

pareiškėja vis dar negavo. Dėl šios priežasties pareiškėja prašo Lietuvos banko rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjai draudimo išmoką, atlyginančią 2017 m. rugpjūčio 2 d. eismo įvykio metu patirtą žalą.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimais ir prašo juos atmesti. Draudikas nurodo, kad Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje yra nustatyta, kad draudikas neturi teisės: išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo; atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Kadangi nagrinėjamu atveju vis dar yra vykdomas ikiteisminis tyrimas, tai sprendimą dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju arba nedraudžiamuoju draudikas priims nedelsdamas, kai gaus ir įvertins ikiteisminio tyrimo rezultatus.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas iš esmės kilo dėl draudiko atsisakymo priimti sprendimą žalos byloje, kol nėra baigtas ikiteisminis tyrimas dėl galimo sukčiavimo.

Vertinant pareiškėjos draudikui keliamo reikalavimo pagrįstumą, visų pirma pabrėžtina tai, kad Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas. Minėto Draudimo įstatymo straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo, arba atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Pagal Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 19 straipsnio 1 dalies nuostatas, atsakingas draudikas privalo išmokėti išmoką per 30 dienų nuo pretenzijos pateikimo dienos. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad jeigu per minėtą terminą neįmanoma iširti aplinkybių, būtinų draudžiamojo įvykio faktui ar žalos dydžiui nustatyti, išmoka mokama per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kai šias aplinkybes būtų įmanoma baigti tirti dedant reikiamas pastangas, tačiau ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pretenzijos pateikimo dienos (išskyrus atvejus, kai žalos atlyginimo nustatymas priklauso nuo sprendimo baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje). Išmoka, mokama priėmus sprendimą baudžiamojoje, administracinėje ar civilinėje byloje, turi būti sumokama per 14 dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo, nuosprendžio ar nutarimo gavimo dienos (TPVCAPDĮ 19 straipsnio 2 dalis).

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. Sprendžiant klausimą, ar eismo įvykio deklaracijoje nurodytam kaltam dėl eismo įvykio asmeniui atsirado civilinė atsakomybė dėl eismo įvykio metu padarytos žalos, turi būti nustatytos arba paneigtos to asmens civilinės atsakomybės sąlygos. Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK). Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), žalą (CK 6.249 straipsnis), priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (CK 6.247 straipsnis), kaltę (CK 6.248 straipsnis). Pažymėtina, kad draudikas pateikė įrodymus, kad sprendimas dėl draudimo išmokos mokėjimo nėra priimtas, nes nėra baigtas ikiteisminis tyrimas baudžiamojoje byloje Nr. (*duomenys neskelbiami*) pagal požymius nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 182 straipsnio 1 dalyje (sukčiavimas).

Vertinant pareiškėjos teiginį, kad draudikas nepagrįstai delsia mokėti draudimo išmoką, atkreiptinas dėmesys į tai, kad ikiteisminis tyrimas ir jo rezultatai šiuo atveju yra vertintini kaip svarbi ir reikšminga aplinkybė sprendimui dėl draudimo išmokos mokėjimo priimti, nes svarbu, ar eismo įvykio deklaracijoje nurodytas asmuo, kurio civilinė atsakomybė yra draudiko apdrausta, iš tikrųjų yra eismo įvykio kaltininkas, kuriam būtų taikoma civilinė atsakomybė.

Pažymėtina, kad draudikas, administruojantis pareiškėjai priklausančios transporto priemonės žalos bylą, kol kas nepriėmė sprendimo dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju ir dėl draudimo išmokos mokėjimo. Draudikas tiek pareiškėjai, tiek Lietuvos bankui nurodė, kad sprendimas dėl draudimo išmokos mokėjimo bus priimtas, kai bus gauta visa informacija, reikšminga nustatant draudžiamą įvykio faktą ir aplinkybes, t. y. gavus ikiteisminio tyrimo rezultatus (teisėsaugos institucijos pažymą). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pagal TPVCAPDĮ nėra pagrindo rekomenduoti draudikui priimti sprendimą dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju nesulaukus ikiteisminio tyrimo rezultatų.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos O. Č. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Kredito ir mokėjimo paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavaduojanti Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Renata Babkauskaitė